

21 მარტი, როგორც საქართველოს უზრუნველყოფის ფედერაციის თავმჯდომარე აკაკი სიხარულიძემ განაცხადა, უნდა გადაიქცეს საქართველოს უზრუნველყოფის სამოღვაწარის ერთგვარი დოქტრინების — შეფასების დღე. უზრუნველყოფის უნდა შეხვდნენ შრომით კოლექტივებს, საზოგადოებ-

ახლა განსაკუთრებით
საჭიროა რედაქციის თი-
თოეული მუშაის ცხოვრ-
ებისეული პოზიცია, ნაკ-
ლოვანებებისადმი შეურ-
იგებლობა, ცხოვრების შე-
ულამაჴებლად, რეალურად
ასახვა, ამასთან რაიონის
თუ რესპუბლიკის ხელმძ-
ღანელმა ორგანოებმა და
ხმარება უნდა გაუწიონ
რაიონული გაზეთების მუ-
შაკებს როგორც ეკონომ-
იკურად ისე მორალურად.

საქსეზი

რეზიუმე საზოგადოებრივ-კულტურული განვითარების

1994 78000

ივანე მკვათაშვილი 1935

რაც შეეხება საწარმო-
ორგანიზაციებს, ბევრს
უზარმაზარი დავალიანება

აქვს. ასეთებია: კომუნალური ძეგურნეობა, რაიონული საავადმყოფო, ორბელის, ალბანის, ლილაში საკრებულოები და სხვები. არადა თვეს თვე ემატება და დავალოანება კიდევ უფრო იზრდება. მინდა კიდევ ერთხელ შევახსენო ყველას, რომ საქენერგო მართლაც გვიწევს ანგარიშს, რომ მაღალი რელიეფის ზირობებში ეცხოვრობი, რომ ლაჯანტურპესი ჩვენს ტერიტორიაზეა, მაგრამ ამას არანაირი კავშირი არ აქვს მოხმარებული ელექტროენერგიის საფასურის არ გადახდასთან. ბოლოს— რაბოლოს მას შეუძლია შეუწყვიტოს რაიონს ელექტროენერგიის მოწოდება. ჩვენთვის ყველაზე დიდი პრობლემაა, რომ ვერ გა-ვიღვივოთ მოსახლეობაში, ადრე გვქონდა, მუშაობის

ერთი სიტყვით რა მი-
და ვთქვამ? ჩვენ მართლაც
არ გვეთქმის სამდურავი
ელექტროენერგიის მოწო-
დების მხრივ. ვფიქრობთ,
მოსმარებულის გადუბდე-
ლობაზე უბრალოდ
სირცხვილია ლაპარაკი.

მუსიკალური სკოლა: სურვილები და პრაქტიკები

თუმც მარტოოდენ პე—
ოაოგთა პროფესიონალი—
ზმი ვერ გამოდგება იმ

აბაერთი პრობლემის და—
საძლეად, რომელიც ჩვე—
ნი ყოფის ნებისმიერ სფე—
როში ბუდობს, და რომე—
მაც, რა თქმა უნდა,
სიმძლეეები წარმოშვა სწა—
ვლებს პროცესში, თუნ—
დაც უტრანსპორტობა, რის
მიზეზითაც მოზარდები
ქალაქს საკმაო მანძილით
დაშორებული სოფლებიდან
ოყურებიდან, ჩქუმიდან,
ლუხენანოდან და ა. შ. ვერ
ახერხებენ გაკვეთილებზე
დროულ დასწრებას, ამი—
ტომაცაა, რომ მუსიკალური
ცოდნის შეძენის სურვი—
ლით სკოლაში მოსულ ამ
ბატარებს უდევნენ სპეც—
იალური სამეცადინო
ცხრილს, ეხმარებათ თა—
ვიანაი შესაძლებლობის

მაქსიმუმი.
კარგა ხანია არა
ჰყავთ ინსტრუმენტის ამ—
წყობი, და ეს ამწყობის
შტატის შემცირების მიზ—
ნით. აქ, მტყუან-მართლის
გამრჩევად ვერ გამოვდგ—
ებით, ერთი რამ შეგვიძ—
ლია აღვნიშნოთ, სამუსიკო
სკოლის ისედაც ხანგასულ
ინსტრუმენტებს, აუცილე—
ზლად ესაჭიროება სპეცი—
ალისტის ხელი. მითუ—
მეტეს ახალი მუს—
იკალური ინსტრუმენტების
შეძენა არ მოხერხდება,
სკოლის მესვეურები
წუხან, რომ ვიოლინოს

ქალს, რომელიც ამ რამ—
დენიმე წლის წინ ჩამოყ—
ალიბდა და სადაც არაერთი
ნიჭიერი მოზარდი სწავ—
ლობს, არ ჰყავს სპეციალ—
ლისტი პედაგოგი. მასწავ—
ლებელი ირმა ცხვედიანი,
რომელიც ვიოლინის მასწ—
ავლის, თავდაც მისწავე—
ლენა, ქუთაისის მუსიკალ—
ური სასწავლებლის მესამე
კურსელია. ირმას, თავად
ამ სკოლის აღზრდილს,
აქაურობისადმი სიყვარული
იზიდავს და კიდევ სურვ—
ილი მოზარდები ეზიარონ
ამ მომხიბვლელ მოსიკალ—
ურ ინსტრუმენტს.

ამავე სამუსიკო სკოლის
აღზრდილბ, სპეციალური
მუსიკალური განათლების
მქონე ფეფოშა ასათიანი
ლაჯანში იქაურ ბავშვებს

შესაძინევია, რომ რაი-
ონში სწრაფვა საშუალო
მუსიკალური განათლების
მიღებისადმი დიდია. ამჟ-
ამად სამუსიკო სკოლაში
ორასზე მეტი ბავშვი სწ-
ავლობს. ბევრი მათგანი
კარგად, დამეთანხმებით
რომ დახვეწილი მუსიკალ-
ური გამოყენების, მუსიკის
სულიერ შრეებს დაუფლ-
ებულნი, მაღალი კულტუ-
რის მქონე თათბერი მომა-
ვლის სიმდიდრედ გვექმ-
ნება. და ეს ყვე-
ლაფერი მიიღწევა სკო-
დასახარული მე-8 გვერდზე

დამ. გენსკა, თვალსაზრისი

ზოგჯერ თქმა სჯობს უთქმელობას და ზოგჯერ თქმითაც დაშავდებიან. უკვე სიმღერად ქცეული სიბრძნეა, მართალია, სიტყვა და კალამი მსგავსი თავისუფლებით იმეფობდა ღირსებით, მაგრამ არც სიტყვა და არც ყოფილა ესოდენ პოლარული ოდესმე. გამოდის, რომ, დღევანდელი სიტყვა ქვეყნის ტყვეობიდან კი არა, რიტორიკის შესაძლებლობათა საზომი გახდა.

წარსულმა რომ უსიამოვნო მოგონებათა მთელი შრეები დაღეპა, უტყუარია.

დან, გარდა მართვის ძირითადი პრინციპებისა, რაციული მეთოდებისა, მთლიანად მოწყდა ხალხს და 50-იანი წლებიდანვე გაჩნდა სინდრომები მისი დაშლა-დამშობისა. ამიტომ რაც მოხდა, ნურავინ გაიცნობიერებს პირად დამსახურებად.

რაც მთავარია, ნგრევით აღტკინებულ და მიოცნებულ წყევლებს, სწრაფად დაუჭირა მხარი ქვეყნის ძარცვა-გლეჯით ცოდვადამძიმებულმა კომუნისტურმა მათემატიკამ, რომელმაც ერთიანი ძალით მოახდინა ძველის არა დემონტაჟი, არამედ დანგრევა და მო-

გელოდეთ დროს და ოთახის ლეკვივით ღრენა და ვუწყეთ კოლოსალურ ძალას, დღესაც რომ ძილს უფროსობის ძიელ მსოფლიოს, აღნიშნულმა არა მარტო სასაცილო, არამედ საგალალო მდგომარეობაში ჩაგვადო, დაგვარგეთ ის რაც გვქონდა და ქვეყანა შეგვრენის ტყვედ დაგვტოვა. ყოველივე ამან ხალხში და ამკვიდრა პესიმისტური განწყობა, წარსულის ნოსტალგია. ხალხს მოეწყინა არარეალური მისტიციზმი და საიქიოს სამოთხით კვება. მან იცის, რომ ადამიანი იბადება ერთჯერ და მასაც სურს ამ მარადიულ სამყაროში მისი სიცოცხლის წუთი ადამიანურად გაატაროს.

მოთმინება ხალხში ისე

ილი და დიკლასირებული ქვეყანა ვართ, რომლის უსახური შედეგია ვენდენტური კლანური კრიმინოგენური ურჩხული, რომელიც ბიბლიური ლეგიაონისგან რომ მთავანთავს ყვილაფერს, რომ მაქ მოახდინა აზროვნების დეფორმაცია და ცხოვრების კალაპოტებიდან ამოგადო საზოგადოება, ადამიანის პირველი საფეხრალი გახდა ბიოლოგიური გადაჩენა, დააყენა ისინი მეჯღანეთივილობის გზას, ან აღტუოვა მტაცებლის ქვეყანა-ცხოველური ისტორიები.

დღეს ადამის მოდელის უპირველესი სურვილია, რომ დოზზე გახიგებოს ეს შესამისნებელი ბასილისკო. არა სულ უკან ყურება და სხვისი ნაწნარის

გახსნეს პანდორას ყუთი და აირხდინდეს რომ გასართყვეს სიკვდილი. შეძლება მკალიფიკაციის შედეგად ადამიანთა საცხოვრებელი და ასევე უსიროცხილოდ გაუყვიეს თურქეთისა თუ სხვათა შავი გზა? ასე სულთამბუთავი მაგლავნასავით რომ აყვებს იმედგაცოცხლებულ და დაღლილი სულს მუდმივ სოგადოების ცნობიერებას.

დღევანდელი ებიოგოგული ლოთისაივიახი იმედების გასოყენებაა, მაგრამ იგიც ხათელია, რომ პანდორას ყუთის გახსნა უფრო იოლი გადგება, ვიდრე ათას უბედურებათა უკან ჩაბრუნება. ვერც უკანონობით გასულუქიებული შავანი ელვი ვა ფვილ შეხედულებებს, სამართალდამცავთა შორისა, ან არიან შავი აზრისა და მუშაყიანი ხელის მარლატაშები, კარგად რომ ფლობენ ფოთისა და ავისკეთების ღერუების ხელოვნებას. და მსაფრის ქომაგი ორმაგად დამნაშავეა გამჭვირვალედ უნდა ჩახდეს კახონის უბნისა და არა კანონზე ბედიანობით ვიგინდათა სიოთა ეს ხომ კანონი აღარ იქნება მიუხედავად იმედის სხივისა, სასოგადოება ბეგრულაქება უწყურებს, რაც გაუქმლავნებელი ფიოივიოთაისაება ძისი ცნობიერების ოადარზე, მაგრამ დადგება სათანადო მომეხტი და გამჟღავნდება, რაც შეხატება დაატყდება ყველას, ვიხი აბუჩად იგდებს კახონს და საზოგადოებას.

ყველამ უნდა გაიცნობიეროს დანაშაული და სასჯელი, ჯერჯერობით დღესი გლობალიზაციის არ იყოს „ყველაფერი არის ძალზე კარგად, ყველაფერი ძლიერ ცუდად არის“. მაგრამ ყველაფერს იმას, რასაც სინამდვილეში ვხედავთ და ყველაფერი ეს ცხოვრების წრეშია თუ უნდა იქცეს, წყალსაც წაუღია ასეთი დემოკრატია და მართლაც ღმერთმა დაგვიფაროს ასეთი დემოკრატისაგან, თუცა სულმნათი აკაკი იმედის ღვთის ნიჭს უწოდებს და ხერც ერთ ქართილს ნუ გამოუთილოს ეს ნიჭი.

ნ. მანსაძე, ჯაილასის საშუალო სკოლის დირექტორი.

განსაგმირავი ურჩხული და მახვილი მესიისა

გვახსოვს ტრიბუნაზე აღზევებული „პირველი“ აპლომბისა და ეგოტიზმის (საქუთარ თავზე დიდი წარმოდგენის) ქარბუქს რომ აყენებდა, მისი აპოლოგეტები კი დარბაზს თვალმის უტრიალებდნენ და მათგან ტაძის მოგროვებას მოითხოვდნენ. ადამიანის ბედიც ხომ „პირველის“ პირად სურვილებზე იყო აკებული, ყველაფერი მისით იჭრებოდა და იკერებოდა გვახსოვს იგივე, რომ შავანს და მავანს თავი ჯუნგლებში მოხვედრილად მიაჩნდა და თავი წამებულ მისიონერად მოქმედებდა. მსგავსი მოგონებანი იმდენი იყო დახვეწებული, რომ ჩამოთვლები შორს წავიყვანდა, რადგანაც დრო იყო იდეების დაცემის, წარსულის გადფასების, მომავლის უპერსპექტივობის, რამაც ღონე გამოუღლია და გამოფიტა მსოფლიოში ერთ დროს უძლიერესი და დიდი პრესტიჟის მქონე ხესახელმწიფო.

ქვეყნის მმართველი ელიტა, რომელიც ყველაფერს შეეღია წარსული-

იწადინეს ვ. წ. „დემოკრატიული სამოთხის“ უპროექტოდ შექმნელობა რომლის მეტასტაზები დღესაც ყველში უჭერს ქვეყანას.

ყველაზე ნაღდი ისაა, რომ ხელთ შეგვჩნდა იმაზე უარესი, ვიდრე იყო. დემოკრატის კეტით დარბეიანებული ხალხი მაშინ მოვიდა გონს, როდესაც სიმატიური გამომძაღვლები ხელიდან ორგანიზებულად შეიარაღებული მმართველების ხელში აღმოჩნდა, როდესაც ქვეყანა აშკარად გახუკითხაობის კომარში ჩაიძირა და საზოგადოების ყველაზე საიმედო ნაწილი თავზეშემოვლებული და შეწირული აღმოჩნდა. როდესაც მას არსებობის ის საშუალება გამოეცალა, რაზედაც წინათ შეფარდებოდა გამო თუ გულისობდნენ, თორემ სინამდვილეში არაფერი არ აკლდათ, ასლა ის აღმოჩნდა მკაცრი სიმართლის წინაშე, რომ ერთეულებში სიმდიდრე დაგროვდა, ხოლო ათასებმა გამოთხოვრების სუსხიანი ჩრდილი იწვინეს.

თავისუფლების ეიფორიით გაბრუნებულნი არ და

იმალე, როგორც ნაპერწკალი კაეში, მაგრამ ერთჯერაც თუ ჩამოკვდია, მისი ჩაქრობა გაძნელებდა, ხალხს ისეთი მმართველობა უნდა, რომ ამ ზღვარზე არ მიიყვანოს, ხალხმა კარგად გაიცნობიერა, რომ საქართველოში მომხდარმა მოვლენებმა მავანს და მავანს სოლომონის განძი და უგროვა, რის შემდეგ ბევრი პოლიტიკური კრახანად იქცა, ნაწილმა კი მიატოვა მათ მიერ გაუბედურებელი ქვეყანა და სხვა ქვეყნებს მიაშურა. დიდი ფილოსოფიანა ღმერთმანი, მათ მიერ დანგრეულ და გაპარტახებულ ქვეყანაში ცხოვრებას რომ საფრანგეთის თუ იტალიის რიგიერებზე თუ შევიდარიის, ავსტრიის ალპებთან ცხოვრება რომ სჯობია, მაგრამ ასეთია საქართველოს უმადურ შეილთა გადაწყვეტილება.

დღეს ყველა ნაღდი ქართველის აყვებულ სიხსლს თუ გამეხებულ სულს აწუხებს კითხვა: რანი ვართ ჩვენ? რაზედაც პასუხი არ შეიძლება ცოლსაბა იყოს, რადგანაც დღეს ჩვენ უპირველესად უიქონიო და უხელოდართ, მერკანტილიზმით შემკრობ-

ჩნდება რომ არაფერია სიკეთის მომტანი არ არის, რადგანაც 40 წელზე მეტია ანათემას ვუცხადებთ წარსულს და ჯერ-ჯერობით ქარს ვთესავთ და ქარიშხალს ვიძვირთ, რომ არაფერი მომენტის „ვეფხვების“ სურვილის მიხედვით არ კეთდება, რადგანაც ისტორიის ზანტმა საცერმა ყველაზე უფრო კარგად იცის, რა უნდა გაატაროს და რა უნდა დაიტოვოს.

არ უნდა მოხდეს ქვემარტების იგნორირება, რომ ყველაფერი დამოკიდებულია პირობებზე, ადგილზე და დროზე. კი, მართალია, ქვეყანაში იმდენი შეცდომებია, უკანონობა, მუშაყი და ნაგავი დაგროვდა და ერთმანეთში აიზილა რომ მისი გადარეცხვა ერთ პერაკლეს კი არა მთელ პერაკლეებს დინასტიასაც გაუჭირდება, მაგრამ ეს რომ უნდა გაჩენდეს, მეორე აზრი არაა განადიდი შეცდომა არ იყო ყოველად საჯაყი მოწოდება ქვემო საკუთრების იგივეთ: „რაც, საერთოა, რაც ყველასია, ის არავისი არაა“-და ხელოვნება რომ გავსენა კრიმინალურ სამყაროს, პირთამდე რომ

და ბოლოს დაღლილ თვლებში ჩამდგარი ცრემლები ულამაზეს გრძნობებად გვედგება, მზია მასწავლებელი მადლობას უხდის მოსწავლეებს და მასწავლებლებს, დედებსა და შვილების მონაწილეთ... და შეკრება დასრულდა ერთი რწმენითა და იმედით: დედებო! ამრავლეთ მოდგმა ქართველთა, არ დაძაბუნდეთ, არ შეშინდეთ, არ დაიჩოქეთ. თქვენი სახება მელანდება ყოველ ცისმარე და ამ გაზაფხულს თქვენს ხატებასთან მე დავიჩოქებ, ავახთებ სანთლებს და ვილოცებ, რათა ამ გაზაფხულივით ღამაში და ნარნარი ყოფილიყოს თქვენი ხატება.

ნანა კენჭაძე, ლახურიაშის საშუალო სკოლის მასწავლებელი.

სკოლაში

გაზაფხული მოდის... ტყბილი ბურანი ნელ-ნელა ეშვება ჩემს თვალებთან, სულიც განაგრძობს უხილავ არსებობას. თუთრმა ენძელებმა გამომიგეს ლურჯთვალა იეგმა სიბო მაგრძნობდნენ, მწვანე ხალიჩებმა შემოსა ლეჩხუბის მიწა.

...ლახურიაშის საშუალო სკოლა... შევდივარ სკოლაში და გვრძნობ ღვთისურ ჰარმონიას. მოსწავლეების ლურჯთვალა იეგებით ღამაში ღმირი ვიგრძენი. მზე თავის მადლიან სხივებს აფრქვევს, გაზაფხული შემოსულა თითოეულ ჩვენგანში... აფეთქებულან კვირტები, გარეთ გაზაფხული ფუსფუსებს. გაზაფ-

გვინდა ვიწაერთ გაზაფხულში

ხულზე ვილაც უნდა გიყვარდეს, გაზაფხულზე ვილაცაზე უნდა ოცნებობდე, სხვათაირად არ შეიძლება იწამო გაზაფხული.

იი, მოსწავლეებს დარბაზი ყვავილებით მოურთავთ. ისინება შეკრება „დედაც, მიეც მამულს ძე და მომავალი“ ინთება სანთლები, ციმციმებენ ღამაში თვალები, თითოეულის სულში იღვრება „დედაშვილობის“ მადლი, მე-10 კლასის მოსწავლე ირმა ჭაბუკიანი უძღვება შეკრებას.

...გაზაფხულის დღე მივულოცეთ ერთმანეთს და მერე ყველაფერი აეწყო. ისმება კითხვები: რას ნიშნავს დღეობა თუ დედა-

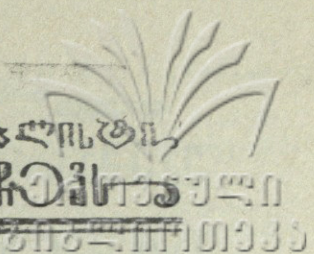
შვილობა? რა გადაარჩენს საქართველოს, რამდენი შვილი უნდა ყავდეს დედა და კითხვებს პასუხები მოჰყვება, მსჯელობენ დედები, პედაგოგები, მოსწავლეები და ეხება, რომ მოდის მომავალი, მოაშრიანებს თავის ულამაზეს მოსასხამს, უცისფრეს ზმანებებში ჩაძირული წარმტაცი ღმირი კრთება მათ ბაგებზე და მწანს, რომ სწორედ ღამა თუ ნიკა, ქეთი თუ მარიკა, ირმა თუ ეკა, სოსო თუ ფოთოლა გადაარჩენს ჩვენს მომავალს.

დარბაზში ლექსებიც იფრქვევა, იუმორიც არის, ჩანახატებიც. მოსიკაც... რაღაც იდუმალ მეჩურჩულება: „რომელმა ზებ-

უნებრივმა ძალამ მიანდო ქალის ნაზ ხელებს მსოფლიო საგანძური-შვილები? და მე უსაზღვროდ ბედნიერი და სიკეთით სავსე ვარ, რომ ამ დარბაზში დედებიც არიან, მომავალი დედებიც „მასწავლებელი ზოგჯერ უშვილო, მაგრამ მრავალი შვილის აღმზრდელი“ არიან, შვილებიც არიან და კიდევ ერთი-ამ დარბაზში საქართველოს დიდი სიყვარული დაბიჯებს. ისხენებენ ჩვენი მოსწავლეები ატირებულ დედებს თუ გახარებულ დედებს, შოისან დედებს თუ სამშობლოში ლოცვითად წოდებულ დედებს და თვლები სხვაგვარად ციმციმებენ... ყოველთვის ტკივილი გვაფხიზლებდა რატომაც.

და ბოლოს დაღლილ თვლებში ჩამდგარი ცრემლები ულამაზეს გრძნობებად გვედგება, მზია მასწავლებელი მადლობას უხდის მოსწავლეებს და მასწავლებლებს, დედებსა და შვილების მონაწილეთ... და შეკრება დასრულდა ერთი რწმენითა და იმედით: დედებო! ამრავლეთ მოდგმა ქართველთა, არ დაძაბუნდეთ, არ შეშინდეთ, არ დაიჩოქეთ. თქვენი სახება მელანდება ყოველ ცისმარე და ამ გაზაფხულს თქვენს ხატებასთან მე დავიჩოქებ, ავახთებ სანთლებს და ვილოცებ, რათა ამ გაზაფხულივით ღამაში და ნარნარი ყოფილიყოს თქვენი ხატება.

ნანა კენჭაძე, ლახურიაშის საშუალო სკოლის მასწავლებელი.



ღია გრილობა

უშველ კარგად იცნობდა ლენინი ჩემს ავთო დოქტრინას და თუთისას. სამხედრო-სავალდებულო სამსახურადან ოფიცრის ჩინით რომ დაბრუნდა, ბარდნალის სამუშაო სკოლაში დაიწყო სამხედრო საქმის მასწავლებლად მუშაობა. უშუალოდ გადასცემდა ახალგაზრდობას სამხედრო საქმის ცოდნას, უნერგავდა სამშობლოს სიყვარულს.

სხრავარ

დაჩხუპ,

მამრამ შერ

მოკლეს

ავთო თუთისანმა აფხაზეთში მცხოვრებ მანანა ჭაბუკიანს დაუკავშირა თავისი ბედი და არც შემიცდარა. სოხუმში მცხოვრებმა ქალიშვილმა არ ითავილა ლენინის ერთ-ერთ, მეტად შორეულ, კლდეებს შორის მდებარე პატარა სოფელ ჩქუმში წასულიყო საცხოვრებლად და იქ 10-15 წელს ეცხოვრა. ორი შვილი აღზარდეს, ორთავე სწავლის წარჩინებულები.

ავთო თუთისანი შემდეგ ცოლად შეირთა აფხაზეთში გადავიდა საცხოვრებლად, ახალგაზრდა ქალიშვილი სოფლის, და კელასურის ბარათაშვილის სახელობის კოლმეურნეობის ტერიტორიაზე იყიდა სახლ-კარი და ლენინურად კოხტად მუშაობდა. ოჯახის ტალღაზე იგი გააქცა, ცოლი კი გააქცა, ცოლი კი გააქცა, ცოლი კი გააქცა.

პოლა, ხარობდა სხვებ-

თან ერთად თუთისანების ოჯახი, მაგრამ ეს სოფელი ოლომდელ განა გაახარებდა ვინმეს? და როცა აფხაზეთში უბედურება დატრიალდა, ძმამამკვლელი ომი გაიძლია, თადარიგის ოფიცერი ავთო თუთისანს სწავლა და გააჩერებდა, იარაღი აისხა და პირდაპირ ფრონტს მიაშურა. მონაწილეობდა აჩაღარის, გუმისთის, შრომის, კამანის ფრონტებზე მეტად უთანასწორო ბრძოლებში.

ჭერ კიდევ ომის დაწყებამდე სოხუმის რაიონის სოფელ ახალსოფელში, სადაც 75 პროცენტი არაქართველები ცხოვრობდნენ კერძოდ, სომხები, დაიწყო ფულის შეგროვება, რომ ეყიდათ იარაღი აფხაზი სეპარატისტებისათვის სარწმუნო წყაროებიდან ცნობილი გახდა გვარდიის ქვედანაყოფილებისთვის, რომ ნაყიდი იარაღი ინახებოდა ერთ-ერთ სომხის ოჯახში.

სოხუმის დაცვის 23-ე მექანიზებული ბრიგადის შტაბში ავთო თუთისანს სხვებთან ერთად დაევალი აღნიშნულ სოფელში მეტად მოხერხებულად გაეწეოდა შენიშნული არაქართველთა ოჯახები, კერძოდ, ერთი სომხური ოჯახი გვარად კარაპეტაიანი.

მეორე დღით აღრიანად და არა ნაჩქარევად იმ დამესვე სამხედრო საქმის მკოდნე გვარდიელი კარაპეტაიანების ჭიშკართან მივიდა და შიგ შესვლა დააპირა თუ არა, უკნიდან ტყვიები დაახალეს. ვინ ეროლა, ვერც მერე გაიგო ვიშმე, როცა მკვდრის წასაყვანად მოვიდნენ, სხლში არავინ იყო, ხოლო სარდაფში ბომბების და სხვა იარაღის არსებობის კვალი ჩანდა, მოესწროთ მათი გატანა გარეწრებს.

ასე დაიღუპა სპეციალური, საგანგებო ოპერაციის მესრულებისას ჩქუმელი ავთო თუთისანი, რომელიც გადმოსვენებულ იქნა ლჩხუმში და დასაფლავეს მშობლიურ სოფელ ჩქუმში.

კიმიან ლეთოდიანი.

ხეხილის მაცნებლებს
ახლა უნდა კებრძოლოთ

ხეხილოვან კულტურას დიდ ზიანს აყენებს სხვადასხვა სოკოვანი დაავადებანი, რომლებთაგან უაზოფითი სამეურნეო მნიშვნელობით ხასიათდებიან ვაშლისა და მსხლის ქეცი, შავი კიბო, ფოთლის დაფაცხვება, ატმის ფოთლის სიხუჭუჭე, ნაყოფის სიღამპო და სხვა.

ქეცი-აავადებს ვაშლისა და მსხლის ფოთლებს, ტოტებს და ნაყოფებს. დაავადების გამოჩენის პირველი ნიშნები ჩვენს პირობებში აღინიშნება აპრილის მესამე დეკადში, ახალგაზრდა ფოთლებზე მოყვითალო ლაქის სახით, რომელიც შემდეგში ხდება და იფარება დასაწყისში მუქი წიწვოსფერი, ხოლო შემდეგში შავი ხავერდოვანი ფიფქით, რომელიც წარმოადგენს სოკოს კონიდიოლურ ნაყოფიერებას, რომლითაც კრეკილება მთელი ზაფხულის განმავლობაში. ნაყოფზედაც ანალოგიური ლაქები ჩნდება. დაზიანებული ადგილას ნაყოფი არ იზრდება, სკდება და ძლიერი დაავადების დროს ყველა კიბი.

შავი კიბო-აავადებს ტოტებს, შტამბს, ნაყოფს, იშვიათად ფოთლებს. ტოტებზე და შტამბზე ჩნდება ყავისფერი გრძელი ლაქები, რომლებსაც კიბოსებრი იარის სახე აქვს. ნაყოფები შავად ლაქება, როგორც ბალში ისე შენახვისას.

ფოთლის დაფაცხვება-კურკოვების ტოტების, ფოთლებისა და ნაყოფების დაავადებაა. დაავადების შედეგად ფოთლებზე ჩნდება პატარა მომრგვალო ლაქები, რომლებიც საღი ნაწილებისაგან ამოვარდება, ფოთოლი მთლად დაცხრილულია და ცვივა. ასეთივე ლაქები ჩნდება ტოტებზეც საიდანაც იწეება წებოს დენა.

ფოთლის სიხუჭუჭე-ატმის ერთ-ერთი სერიოზული დაავადებაა, რაც კვირტიბიდან გამოსვლის თანავე ჩნდება. დაავადების ნიშანი თავიდანვე ფოთლის ფირფიტის დახუჭუჭეობით იწყება. ფოთოლი უფრო უხეში და ადვილად მტკრევალი ხდება და ცვივა. ამ პერიოდში დამახასიათებელია ხის ტოტების კენწეროს მთლიანად გაშიშვლება. ნაადრევად გაცვენილი ფოთლების ადგილას მომავალი წლის კვირტიბის ხარჯზე ახალი ფოთლები ვითარდება, რაც იწვევს შემდგომ წლებში უნაყოფობას. ავადმყოფობის ხელშემწყობ პირობად დაბალი ტემპერატურა და ხოტიო ამინდები ითვლება, მეტადრე კვირტის გაშლის პერიოდში.

ნაყოფის სიღამპლე-კურკოვებისა და თესლოვნების დაავადებაა, რაც ვრცელდება ადრე გაზაფხულზე, ვრცელდება ყვავილებზე და ახალგაზრდა ფოთლებზე, ხოლო შემდგომში ნაყოფზე, რის გამოც მოსავლიანობა საგრძნობლად მცირდება.

ბრძოლის ღონისძიებანი-ადრე გაზაფხულზე დაზიანებული, გამხმარი ტოტებისა და ნაყოფების მოცილება, შეგროვება და დაწვა, ვინაიდან მათში იზამთრებს მთელი რიგი დაავადებების გამომწვევი მიკროორგანიზმები.

ქიმიური ღონისძიებები-იდან საქიროა კურკოვნი-

საქართველოს
ბრძოლის გზა

ბში საყვავილე კვირტიბის დაბერვის მომენტში „ციფერი“ წამლობის ჩატარება 3 პროცენტიანი ბოროლოლი სითხით ამის შემდგომ წამლობები ტარდება 1 პროცენტიანი ბოროლოლი სითხით ან 0,5 პროცენტიანი ხომეცინით. პირველი წამლობა დაყვავილებისთანავე; მეორე წამლობა წინა წამლობიდან 10-12 დღის ინტერვალით, მესამე წამლობა 15 დღის შემდეგ.

თესლოვნებში: პირველი წამლობა კოკრების განცალკავების ფაზაში, მეორე დაყვავილებისთანავე, მესამე-როდესაც ნაყოფი კაცლის ოდენა გახდება; მეოთხე-წინა წამლობიდან 15 დღის შემდეგ-მეხუთე წინა წამლობიდან 20-25 დღის შემდეგ.

შენიშვნა-ყველა წამლობაში გამოყენებული იქნება ხომეცინი 0,5 პროცენტიანი (500 გრამი 100 ლიტრ წყალში) ამასთან ბრძოლის ღონისძიებათა სისტემაში აუცილებელია ნაცრის წინააღმდეგ პირველი წამლობის კომბინაციაში გაეროს 0,8 პროცენტიანი კოლოიდური გოგირდი, ხოლო თუ ხეხილის ბალში ერთდროულად გაერკელებულია მავნებლები მაშინ ხომეცინის უნდა შეეუროთ ფოზალონი 0,3 პროცენტიანი კონცენტრატით.

აღნიშნული პრეპარატების გამოყენება ხეხილის ბალში უნდა შეწყდეს 30-35 დღით ადრე მოსავლის აღებამდე.

მუსიკალური სკოლა: სურვილები და პრობლემები

(დასასრული).

ლაში, სადაც ერთი ოთახიკ ვერ ვიპოვეთ, ჭერჩამოხრებული, ფატქამჩამოცვენილი კედლები, საეჭვოდ მოქანავი იატაკები, და კიდევ თითქმის გამოუყენებელი შენობის მთელი ნახევარი-ი, ამ შენობის სახე. როგორც აქ გვითხრეს, ეს მიწისძვრის კვალია, რის შემდეგაც ჩაუტარებიათ შენობის სარემონტო სამუშაოები, მაგრამ აბით დიდად არაფერი შეცვლილა.

შენობა არანაირად არ შეეფერება სკოლას და მითუმეტეს სამუსიკო სკოლას, სადაც ჩვენისაზრით, სამეცადინო ოთახებიკი ე.თ.ეტიური უნდა იყოს, ხოლო ბავშვი, თუნდაც პილაგოგი, სასიამოვნო განწყობით ეგებებოდეს

ყოველ სამეცადინო დღეს. როცა სამუსიკო სკოლაზე ესაუბრობთ, უნდა გავიხსენოთ რამდენად სასიამოვნო იყო ლენინუმებისათვის შეხვედრა სამუსიკო სკოლის პედაგოგთა ოქტეტთან, და საერთოდ ყოველი კონცერტი, ამ სკოლის მონაწილეობით. დღეს ეს ყველაფერი შეგვიძლია მხოლოდ მოვიგონოთ. ვიცო, ისიც ითქმება ახლა რა გვემდერებაო, ვერ გავიზიარებთ ამ აზრს, რადგანაც მუსიკა ყოველთვის არსებობს ომში და ლხინშიც, იგი ადამიანის შემოქმედების ნაყოფია და მასთან განუყოფელი, შვიდი მუსიკალური ბგერით შექმნილი უდიდებულესი სიმდიდრე. ტრადიციულად, სასწავლო წლის დასასრულს სამუსიკო სკოლაში საანგა-

რიშო დახურული კონცერტი იმართება, სადაც არაერთხელ გამოვლენილა მუსიკალური ნიჭით დაჯილდოებული ახალგაზრდები. ვისურვებდით, რომ ჩვენს პატარა მუსიკოსებს წელს დახურულ კონცერტებზე კი არა, ფართო მსმენელის წინაშე წარმოეჩინათ თავიანთი ცოდნა და ოსტატობა.

...სამუსიკო სკოლის კედლებიდან უკვდავ კომპოზიტორთა პორტრეტების მხერა მიაცილებს სანოტო ჩანთებით დამძიმებულ ნორჩებს მუსიკის დიდ გზაზე. აქ პედაგოგთა პროფესიულ ალღოს და თუნდაც მარტოოდენ მათ ენთუზიაზმს დაყრდნობილ ბავშვები ითავისებენ მუსიკის საოცარ სამყაროს

ლ. ცხედიანი.

შოსვა
პოყრიო
კომეკსიუა
შქვოს

გაჭირვებით დღეს ვის გააკვირვებ, მაგრამ გაჭირვებაც არის და გაჭირვებაც. ნორმით გათვალისწინებულ პურის ფქვილის ხშირად დაგვიანებით ვიღებთ, ორი-სამი თვის დაგვიანებითაც კი დაღრწმუნებული ვართ, რა საცვადმევნ, არც ერთი ჩვენთაგანისათვის არ არის სამყოფი.

თითქმის ყველა ქალაქსა და რაიონში მოქმედებენ კომერციული მაღაზიები, სადაც პურის ფქვილით ვაჭრობენ. ეს კარგია. ამიანს აქვს საშუალება ნორმის ზევით კომერციულ ფასში შეიძინოს მის-

თვის სასურველი ოდენობის ფქვილი. ჩვენს რაიონში ამის საშუალება არ არის. არადა არ მგონია ოჯახი, რომ ნორმირებული ფქვილი აკმაყოფილებდეს. შეიძლება ვინმემ იკითხოს, რა იაფად ჩვენ აქ ფქვილს მოგვცემენ, მაღაზიის გახსნას რომ ითხოვენო. რა თქმა უნდა, ეს გვესმის, მაგრამ რა ვქნათ, მით უფრო, ბევრი ბავშვების პატრონები ვართ. ამას წინათ მიღებული ხორბალი რომ დავფქვით, ბავშვებს მთელი თვე ამ პურიით ვერ გამოვცვავ, უბრალოდ არ შეიძლება, ამ დროს მიუხედავად სიძვირისა, ვიყიდით კომერციულ ფასში, ყველაფერს მოვიკლებთ და ვიყიდით, თუნდაც 6-10 კოლოგრამს როცა საქმე პურს ეხება. მაგრამ არა ისე, სახლებში რომ აქვთ ფქვილები და ღმერთად რომ ექცე, ტომარას არ გაგისწიან.

მ. გოგინძე, თ. ბასკიანი, მ. შაუვალიანი.

იანი, მ. შაუვალიანი.

მამდა ცაგარი

ცაგუროს რაიონის შრომის ბირჟა.

ცაგმის რაიონული სტამბა